

Forslag til årsplan, samfunnsfag, 5. trinn

Dette er et forslag til årsplan. Temasidene inneholder mer enn det som er skissert her - lærer står fritt til å velge det som passer best til elevene i sin gruppe, samt legge til rette for lokale forhold.

Fargekoder:

● Temafilm ● Temakart ● Tematekst ● Creazapodden

Modul/tema	Relevante kompetansemål	Forslag til innhold
Demokrati og medborgerskap (ca. 8 uker)	• drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering. • beskrive sentrale hendingar som har ført fram til det demokratiet vi har i Noreg i dag og samanlikne korleis enkeltmenneske har høve til å påverke i ulike styresett. • reflektere over kvifor konflikhtar oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikhtar. - reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser. • gi døme på kva lover, reglar og normer er og kva slags funksjon dei har i samfunn, og reflektere over konsekvensar av å bryte dei.	<i>Demokrati - hva er det?</i> ● Å leve sammen ● Demokrati - hva er det? ● Demokrati - hvor kommer det fra? Oppgaver: Sorter tankekartet (M) Hva er viktig i et demokrati? (M) <i>Hvordan ble Norge demokratisk?</i> ● Februar 1814 ● Hvordan ble Norge demokratisk? ● Norges vei til demokrati fram til 1814 Oppgaver: Sant eller usant? (M)

		<i>Lover og regler</i> ● Lover og regler ● Lover og regler ● Les dette, din dumme ku! Oppgaver: Lov, regel, norm (M) <i>Medborger - ikke motborger</i> ● Byen som protesterte mot vannet ● Medborger - ikke motborger ● Mindretallet ● Åse Kristin A. Bakke - de yngste på Stortinget Oppgaver: De yngste på Stortinget (C) Et sitat om ytringsfrihet (AE)
Identitet (ca. 5 uker)	• samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn • reflektere over korleis kommersiell påverknad kan verke inn på forbruk, personleg økonomi og sjølvbilete. • reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser. • reflektere over variasjonar i identitetar, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og eigne og andre sine grenser knytte til kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte kva ein kan gjere om grenser blir brotne.	<i>Meg på internett</i> ● Nøkklene til internettriket ● Meg på internett ● Hvorfor 13-årsgrense? Oppgaver: Les og reflekter! (C) En dag på internett (C) Nettvettregler (M) Nettmobbing (C)
Folkehelse og livsmestring (ca. 5 uker)	• presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell budskap i mediebiletet. • samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje	<i>Synlige og usynlige influensere</i> ● Fake news ● Synlige og usynlige influensere ● Du er en influencer

	bestemte syn. - utforske ulike sider ved mangfold i Noreg og reflektere over menneska sine behov for å vere seg sjølv og for å høyre til i fellesskap. - reflektere over korleis kommersiell påverknad kan verke inn på forbruk, personleg økonomi og sjølvbilete. - reflektere over korleis ein sjølv og andre deltek i digital samhandling, og drøfte kva det vil seie å bruke dømmekraft sett i lys av reglar, normer og grenser.	Oppgaver: Aktivitet: Ta stilling (C) Annonse eller ikke? (C) Mitt bidrag (M) Disse påvirker meg (AE)
Forvandlingen (ca. 8 uker)	reflektere over variasjonar i identitetar, seksuell orientering og kjønnsuttrykk, og eigne og andre sine grenser knytte til kjensler, kropp, kjønn og seksualitet og drøfte kva ein kan gjere om grenser blir brotne.	<i>Hva skjer med kroppen?</i> Forvandlingen - hva skjer med kroppen? Hva skjer med kroppen? Startskuddet! Oppgaver: Kjønnsnormer (M) Aktivitet: Sant eller usant (C) Hvilke ord bruker vi?(M) <i>Hva skjer på innsiden?</i> Gode og vonde følelser Hva skjer på innsiden? Hormonene herjer Oppgaver: En berg-og-dalbane av følelser (M) Hvordan tenke bedre om seg selv? (AE)
Kulturer i Norge (ca. 3 uker)	utforske hovudtrekk ved historia til samane og dei nasjonale minoritetane i Noreg og presentere rettar samane og dei nasjonale minoritetane i Noreg har i dag.	<i>Samene</i> En ny gutt i klassen Samene

		● Samenes historie - en tidslinje ● Liss-Ellen Ramstad - Sannhets og forsoningskommisjonen Oppgaver: Sametingets historie (C) FNs bærekraftsmål (C)
Bærekraftig utvikling (ca. 5 uker)	- utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster. - beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der.	<i>Natur og landskap</i> ● Hvem er vakrest i landet her? ● Landskapstyper og næring ● Norges landsdeler ● Fra norske hav ut i verden Oppgaver: Forslag til naturregler (M) Landskapet der jeg bor (C) Nasjonalparker (AE) Fremtidens turisme (C)
Forstå verden (ca. 4 uker)	- reflektere over kvifor konflikhtar oppstår, og drøfte korleis den enkelte og samfunn kan handtere konflikhtar. - utforske og presentere ei global utfordring ved bærekraftig utvikling og kva for konsekvensar ho kan ha, og utvikle forslag til korleis ein kan vere med på å motverke utfordringa og korleis samarbeid mellom land kan bidra. - drøfte kva likeverd og likestilling har å seie for eit demokrati, og utvikle forslag til korleis ein kan motarbeide fordommar, rasisme og diskriminering. - samtale om menneske- og likeverd og samanlikne korleis menneskerettane er blitt og blir varetekne i ulike land. Elevane skal få innsikt i forskjellar mellom land når det gjeld styresett og ivaretaking av	<i>Forente nasjoner</i> ● Hvem er jeg? ● Forente nasjoner ● Forente nasjoner - hva er det? Oppgaver: Etterarbeid til filmen (AE) Hva gjør FN? (C) <i>Hvorfor har vi menneskerettigheter?</i> ● Når jeg kan forsvinne ● Hvorfor har vi menneskerettigheter? ● Hvordan holde en blyant?

	menneskerettar og minoritetar, og dei skal sjå korleis forskjellar har hatt og har innverknad på folks liv og høve til å medverke.	Oppgaver: Hva handler "Når jeg kan forsvinne" om? (M) Menneskerettighetsbrudd (C)
--	---	---